

Na podlagi drugega odstavka 109. člena Zakona o oskrbi z električno energijo (Uradni list RS, št. 172/21 in 47/25) Agencija za energijo izdaja

AKT

o spremembah in dopolnitvah Akta o metodologiji za določitev regulativnega okvira za elektrooperaterje

1. člen

V Aktu o metodologiji za določitev regulativnega okvira za elektrooperaterje (Uradni list RS, št. 123/22, 2/23 – popr., 49/24, 53/24, 27/25, 28/25 – popr., 102/25 in 4/26) se v 2. členu za prvo alinejo doda nova druga alineja, ki se glasi:

»– delitev koristi: pomeni regulativni mehanizem, pri katerem se del stroškovne razlike med konvencionalno in kvalificirano napredno naložbo prizna elektrooperaterju v obliki finančne spodbude, preostali del pa se odrazi v znižanju upravičenih stroškov omrežnine za uporabnike omrežja;«.

Dosedanji druga in tretja alineja postaneta tretja in četrta alineja.

Za dosedanjo četrto alinejo, ki postane peta alineja, se doda nova šesta alineja, ki se glasi:

»– konvencionalna naložba: je referenčna naložba v elektroenergetsko omrežje, ki bi jo elektrooperater v odsotnosti napredne naložbe uporabil za reševanje določene systemske oziroma omrežne potrebe in ki temelji na veljavnem razvojnem ali naložbenem načrtu elektrooperaterja; če taka naložba v načrtih ni izrecno opredeljena, predstavlja konvencionalna naložba hipotetično rešitev na podlagi uveljavljenih tehničnih in regulativnih praks ter utemeljitve njene izvedljivosti;«.

Dosedanje peta do sedma alineja postanejo sedma do deveta alineja.

Za dosedanjo osmo alinejo, ki postane deseta alineja, se doda nova enajsta alineja, ki se glasi:

»– napredna naložba: je naložba v sredstva pametnih omrežij ali druge napredne, inovativne in učinkovite rešitve, ki za isto sistemsko oziroma omrežno potrebo

zagotavlja primerljiv ali boljši učinek kot konvencionalna naložba, pri čemer konvencionalno naložbo v celoti nadomesti ali jo časovno zamakne ter ob upoštevanju dobe koristnosti sredstva ustvarja večje neto družbene koristi;«.

Dosedanje deveta do šestindvajseta alineja postanejo dvanajsta do devetindvajseta alineja.

2. člen

102. člen se spremeni tako, da se glasi:

»102. člen (namen in kontekst sheme spodbud)

(1) Za dosego cilja iz 2. in 3. točke 6. člena tega akta agencija spodbuja naložbe elektrooperaterja v pametna omrežja s ciljem omogočiti uvajanje uveljavljenih novih tehnologij za učinkovitejše izkoriščanje obstoječega elektroenergetskega sistema, za učinkovito združevanje ravnanja in ukrepov vseh uporabnikov, priključenih na elektroenergetski sistem, zlasti proizvodnja električne energije iz obnovljivih ali distribuiranih virov energije, hrambe energije ter prilagajanja odjema odjemalcev.

(2) Shema spodbud obsega finančne spodbude za naložbe v pametna omrežja, in sicer:

- časovno omejene finančne spodbude in
- enkratne spodbude za uspešnost projekta ali
- enkratne finančne spodbude na podlagi delitve koristi.

(3) Enkratna finančna spodbuda na podlagi delitve koristi in časovno omejena finančna spodbuda sta izključujoči. Elektrooperater lahko odda vlogo zgolj za eno vrsto spodbud.

(4) Vsota spodbud iz prve alineje drugega odstavka tega člena in prvega odstavka 105. člena tega akta je navzgor zamejena z vrednostjo 20 odstotkov izkazanih neto družbenih koristi celotnega projekta.

(5) V shemo spodbud agencija uvršča naložbe v pametna omrežja, ki spodbujajo najbolj učinkovit razvoj omrežij.

(6) Agencija nadzira izvajanje projektov, uvrščenih v shemo spodbud.

(7) Za uvrstitev posamezne naložbe v pametna omrežja v shemo spodbud morajo biti izpolnjeni kriteriji, ki so določeni v 103. členu tega akta.«.

3. člen

V 105. členu se v prvem odstavku besedilo »Za naložbe v pametna sredstva« nadomesti z besedilom »Za naložbe v sredstva pametnih omrežij«.

4. člen

Za 107. členom se doda nov 107.a člen, ki se glasi:

»107.a člen (finančna spodbuda na podlagi delitve koristi)

(1) Za naložbe v sredstva pametnih omrežij se za projekt, kvalificiran za finančno spodbudo, ki temelji na delitvi koristi, pod pogoji iz tretjega odstavka tega člena elektrooperaterju prizna enkratna finančna spodbuda na podlagi delitve koristi v deležu stroškovne razlike med uporabo konvencionalnega pristopa (konvencionalna naložba) in naprednejšega, inovativnega in učinkovitejšega pristopa (napredna naložba). Pri tem se upošteva 40-odstotni delež dosežene stroškovne razlike obeh naložb iz prejšnjega stavka.

(2) Elektrooperater mora za kvalifikacijo projekta agenciji najkasneje v treh mesecih od datuma predaje napredne naložbe v uporabo (brez posodobitev in nadgradenj) posredovati vlogo za kvalifikacijo projekta z naprednimi naložbami (v nadaljnjem besedilu: vloga), ki vsebuje:

1. opredelitev sistemske oziroma omrežne potrebe, ki izhajajo iz obratovalnih, razvojnih ali drugih zahtev in ki mora biti v celoti pokrita z naložbami iz 2. in 3. točke tega odstavka (če gre za več naložb v okviru posameznega projekta, se zahteve iz 2. do 7. točke tega odstavka smiselno uporabijo za posamezno naložbo oziroma skupino enakih naložb);

2. opredelitev in natančen opis referenčne konvencionalne naložbe, ki jo elektrooperater v odsotnosti napredne naložbe uporabi za reševanje navedene potrebe. Konvencionalna naložba mora temeljiti na veljavnem razvojnem ali naložbenem načrtu elektrooperaterja. Če v načrtih konvencionalna naložba ni izrecno opredeljena (npr. v primeru časovnega zamikanja naložb iz razvojnega načrta), se predlaga hipotetična referenčna konvencionalna naložba na podlagi uveljavljenih tehničnih in regulativnih praks ter utemeljitve njene izvedljivosti;

3. opredelitev in natančen opis napredne naložbe, ki glede na opredeljeno potrebo iz 1. točke tega odstavka zagotavlja primerljiv učinek kot konvencionalna naložba iz prejšnje točke, pri čemer se opredeli, ali napredna naložba konvencionalno rešitev v celoti nadomesti ali jo zamakne za navedeno časovno obdobje;

4. opredelitev tveganj, ki izhajajo iz uporabe napredne naložbe in niso skupne obema vrstama naložb, ter način upravljanja teh tveganj;

5. načrt implementacije napredne naložbe s časovnico, ki omogoča presojo skladnosti izvedbe z opredeljenim nadomeščanjem ali časovnim zamikom konvencionalne naložbe (v tem primeru se opredeli tudi načrt implementacije zamaknjene konvencionalne naložbe);

6. utemeljen predlog postopka določitve neto družbenih koristi za obe naložbi, ki omogoča primerljivo vrednotenje rešitev glede na opredeljeno potrebo in ne glede na specifične tehnične izhodne parametre posamezne rešitve. Predlog mora temeljiti na zadnjem s strani Evropske komisije potrjenem priporočilu ENTSO-E za izvedbo analize stroškov in koristi projektov razvoja omrežij (»ENTSO-E Guideline for cost-benefit analysis of grid development projects«), ki ga elektrooperater ustrezno prilagodi kontekstu samega projekta (izbor upoštevanih kazalnikov stroškov in koristi oziroma prilagoditev teh kazalnikov) in upošteva dobo koristnosti sredstva;

7. rezultate analize stroškov in koristi na podlagi predloga iz prejšnje točke, ki natančno opredelijo:

- neto družbene koristi obeh naložb, potrebne za izvedbo kvalifikacijskega postopka, ter
- stroškovno razliko med obema naložbama, na podlagi katere se prizna enkratna spodbuda na podlagi delitve koristi.

(3) Projekt agencija kvalificira za natančno opredeljeno sistemsko oziroma omrežno potrebo na podlagi vloge, če:

- potrdi ustreznost vsebinskih opredelitev potreb in naložb ter načrtov implementacije iz prejšnjega odstavka;
- potrdi predlog postopka določitve neto družbenih koristi za obe naložbi, kar lahko vključuje usklajitev potrebnih sprememb z elektrooperaterjem, in
- elektrooperater s primerjalno analizo iz 7. točke prejšnjega odstavka na podlagi potrjenega predloga postopka določitve neto družbenih koristi izkaže, da napredna naložba prinaša večje neto družbene koristi.

(4) Agencija se opredeli o ustreznosti vloge elektrooperaterja najkasneje v treh mesecih od prejema vloge. Če agencija v tem času ne sproži zahteve za usklajevanje izhodišč, se vloga šteje za ustrezno oziroma potrjeno.

(5) Stroškovno vrednotenje projektov za stroške amortizacije in reguliran donos na sredstva za namene dodelitve spodbude na podlagi delitve koristi izvede elektrooperater na podlagi določb akta, ki ureja metodologijo za določitev regulativnega okvira, veljavnega v času prejema vloge za kvalifikacijo projekta. Pri tem upošteva tudi vrednost sredstva, ki je financirana z brezplačno prevzetimi sredstvi oziroma prihodki iz prezasedenosti. Amortizacija in reguliran donos na sredstva se za namene izračuna finančne spodbude na podlagi delitve koristi izračunata ob upoštevanju naslednjih osnov:

1. za konvencionalno naložbo se upošteva:

- načrtovana nabavna vrednost iz naložbenega načrta ali
- načrtovana nabavna vrednost in amortizacijska stopnja, ki jo posreduje elektrooperater, če naložba ni vključena v naložbeni načrt. Če načrtovana nabavna vrednost in amortizacijska stopnja nista v naložbenem načrtu in navedeno posreduje elektrooperater, so ti podatki predmet presoje agencije, ki jih lahko na podlagi utemeljitve ustrezno prilagodi. Pri tem se upoštevajo dobra regulativna praksa in rezultati analiz, ki jih izvede agencija;

2. za napredno naložbo se za prvo dobo amortiziranja upošteva nabavna vrednost napredne naložbe in amortizacijske stopnje iz poslovnih knjig elektrooperaterja;

3. za nadgradnjo ali nadomestitev napredne naložbe po prvi dobi amortiziranja se upoštevajo načrtovane nabavne vrednosti in amortizacijske stopnje, ki jih posreduje elektrooperater. Podatki iz prejšnjega stavka so predmet presoje agencije, ki jih lahko na podlagi utemeljitve ustrezno prilagodi. Pri tem se upoštevajo dobra regulativna praksa in rezultati analiz, ki jih izvede agencija;

4. če napredna naložba nadomesti konvencionalno naložbo za celotno dobo amortiziranja konvencionalne naložbe, je treba podatke iz prejšnje točke posredovati za vsa preostala leta dobe amortiziranja konvencionalne naložbe. Če napredna naložba konvencionalno naložbo zamakne, je treba podatke iz prejšnje točke posredovati za leta do predaje zamaknjene konvencionalne naložbe v uporabo;

5. za izračun reguliranega donosa na sredstva za konvencionalno in napredno naložbo ter nadgradnje napredne naložbe se upošteva tehtani povprečni strošek kapitala pred obdavčitvijo.

(6) Preostale stroške za potrebe odobritve finančne spodbude na podlagi delitve koristi oceni elektrooperater in jih metodološko ustrezno utemelji, pri čemer upošteva priporočila in dobro prakso, ki lahko temelji tudi na uporabi pristopa fiksnih deležev, ki ustrezajo posamezni vrsti naložb. Tako določena vrednost preostalih stroškov se uporablja izključno za namene dodelitve finančne spodbude na podlagi delitve koristi in je predmet presoje agencije, ki jo lahko po potrebi, na podlagi utemeljitve, ustrezno prilagodi. Pri tem se upoštevajo dobra regulativna praksa in rezultati analiz preostalih stroškov, ki jih izvede agencija.

(7) Finančna spodbuda na podlagi delitve koristi temelji na potrjeni stroškovni razliki med obema pristopoma, ki se določi na podlagi petega in prejšnjega odstavka. Stroškovna razlika med obema pristopoma se izračuna na naslednji način:

$$Sdk_t = 0,4 * (((KN_{AM} + KN_{RDS} + KN_{STRdk}) * LAM_{KN}) - ((NN_{AM} + NN_{RDS} + NN_{STRdk}) * LAM_{NN}) - ((KN_{AM} + KN_{RDS} + KN_{STRdk}) * (LAM_{KN} - L_{zamik}))),$$

kjer oznake pomenijo:

Sdk_t	finančna spodbuda na podlagi delitve koristi;
KN_{AM}	letna amortizacija konvencionalne naložbe;
KN_{RDS}	letni reguliran donos na sredstva konvencionalne naložbe, izračunan v skladu z naslednjim odstavkom;
KN_{STRdk}	letni preostali stroški, določeni za namene izračuna spodbude na podlagi delitve koristi za konvencionalno naložbo;

NN_{AM}	letna amortizacija napredne naložbe;
NN_{RDS}	letni reguliran donos na sredstva napredne naložbe, izračunan v skladu z naslednjim odstavkom;
NN_{STRdk}	letni preostali stroški, določeni za namene izračuna spodbude na podlagi delitve koristi za napredno naložbo;
LAM_{KN}	število let, ki se uporabijo za izračun amortizacije konvencionalne naložbe;
LAM_{NN}	število let, ki se uporabijo za izračun amortizacije napredne naložbe;
L_{zamik}	število let zamika predaje konvencionalne naložbe v uporabo;
t	leto, za katero se ugotavlja odstopanje od regulativnega okvira.

(8) Letni reguliran donos na sredstva iz prejšnjega odstavka se izračuna na naslednji način:

- za konvencionalno naložbo:

$$KN_{RDS} = \frac{\sum_{nKN=1}^{LAM_{KN}} KN_{RDS}}{LAM_{KN}} \text{ in}$$

- za napredno naložbo:

$$NN_{RDS} = \frac{\sum_{nNN=1}^{LAM_{NN}} NN_{RDS}}{LAM_{NN}},$$

kjer oznake pomenijo:

KN_{RDS}	letni reguliran donos na sredstva konvencionalne naložbe;
NN_{RDS}	letni reguliran donos na sredstva napredne naložbe;
LAM_{KN}	število let, ki se uporabijo za izračun amortizacije konvencionalne naložbe;
LAM_{NN}	število let, ki se uporabijo za izračun amortizacije napredne naložbe;
nKN	število let od 1 do LAM_{KN} ;
nNN	število let od 1 do LAM_{NN} .

(9) Finančna spodbuda na podlagi delitve koristi se izračuna in prizna v letu, ko je projekt napredne naložbe kvalificiran. Finančna spodbuda se prizna za posamezno vrsto napredne naložbe vključno z nadgradnjami (ukrep pametnih omrežij, uporaba določene napredne, inovativne tehnologije) enkrat, vsaki naslednji kvalificirani istovrstni naložbi pa se lahko priznajo finančne spodbude iz 104. in 105. člena tega akta.

(10) Finančna spodbuda na podlagi delitve koristi se prizna na podlagi potrjenega načrta implementacije s časovnico iz 5. točke drugega odstavka tega člena ter analize stroškov in koristi iz 7. točke drugega odstavka tega člena v dveh delih, in sicer v deležu 50 % »ex-ante«, ostanek pa »ex-post« po izteku prve dobe uporabe oziroma amortiziranja napredne naložbe pod naslednjimi pogoji:

- naložba zagotavlja merljive neto družbene koristi in
- merljive neto družbene koristi dosegajo vsaj 80 % napovedanih neto družbenih koristi po izteku prve dobe uporabe napredne naložbe.

(11) Dokazila za priznanje spodbude iz prejšnjega odstavka obsegajo korelacijo identifikatorja vsakega posameznega sredstva iz projektne dokumentacije z identifikatorjem istega sredstva v registru sredstev, ki ga elektrooperater uporablja za namene računovodenja ter ustrezne systemske, obratovalne, obračunske oziroma tržne podatke, ki izkazujejo delovanje oziroma učinkovanje napredne naložbe.

(12) Elektrooperater mora agenciji letno poročati o ključnih kazalnikih, ki odražajo realizirane neto družbene koristi na podlagi potrjenega predloga vrednotenja letih iz drugega odstavka tega člena. Agencija lahko sproži neodvisno presojo, če realizirane koristi pomembneje odstopajo od napovedi ali če dvomi o kakovosti vrednotenja elektrooperaterja. Elektrooperater mora pri izračunu realiziranih neto družbenih koristi, ki jih opredeljuje s ključnimi kazalniki uspešnosti za opazovano leto, upoštevati veljaven normativni okvir in veljavna systemska, omrežna in tržna pravila.

(13) Če so po izteku desetih let uporabe napredne naložbe realizirane merljive neto družbene koristi manjše od 50 % napovedanih, lahko agencija odvzame del priznane spodbude »ex-post«, če s primerjavo načrta in realizacije ugotovi, da elektrooperater nadgradnje napredne naložbe izvaja bistveno manj učinkovito, kot je bilo načrtovano, in so zaradi tega neto koristi manjše od napovedanih. Finančna spodbuda se odvzame v odstotku, ki se določi kot razmerje med razliko napovedanih in realiziranih neto družbenih koristi ter napovedanih neto družbenih koristi. Odvzem finančne spodbude je navzgor zamejen s 75 % priznane »ex-post« spodbude.

(14) Agencija lahko »ex-post« finančno spodbudo zmanjša tudi za stroške, katerih vzrok ni višja sila in so nastali kot posledica realiziranih tveganj, ki niso bila opredeljena in ovrednotena v vlogi za kvalifikacijo projekta z naprednimi naložbami oziroma niso bila ustrezno upravljana med dobo uporabe posamezne napredne naložbe.

(15) Agencija registrira dodeljeno finančno spodbudo na podlagi delitve koristi za posamezno vrsto naložbe, pri čemer upošteva klasifikacijo naprednih tehnologij DSO/TSO Technopedia in ustrezne strateške nacionalne dokumente, kot je na primer nacionalni program razvoja pametnih omrežij. Agencija seznam na ta način

spodbujenih tehnologij objavi na svoji spletni strani in ga posodobi ob vsaki pomembnejši spremembi spodbujenih tehnologij.

(16) Po pridobitvi »ex-post« finančne spodbude za določeno vrsto napredne naložbe na podlagi tega člena mora elektrooperater pri načrtovanju razvoja omrežja upoštevati napredni pristop kot standardno in privzeto vrsto naložbe, razen če analiza stroškov in koristi izkaže večjo učinkovitost konvencionalne naložbe. V tem primeru mora elektrooperater uporabo konvencionalne naložbe v razvojnem oziroma naložbenem načrtu utemeljiti z rezultati omenjene analize.

(17) Elektrooperater mora zagotavljati dobo koristnosti napredne naložbe, ki je enaka ekonomski dobi koristnosti konvencionalne naložbe oziroma najmanj 25 let. Če agencija ugotovi, da ta pogoj ni izpolnjen, lahko elektrooperaterju sorazmerno s skrajšanjem obdobja uporabe naložbe zmanjša priznani delež finančne spodbude iz tega člena, pri čemer upošteva obseg ustvarjenih neto koristi.«.

5. člen

V 109. členu se v drugem odstavku v prvem stavku za besedilom »iz prvega odstavka 104. člena tega akta« doda besedilo »in 107.a člena tega akta«.

6. člen

V 129. členu se za dvaindvajsetim odstavkom doda nov triindvajseti odstavek, ki se glasi:

»(23) Enkratna finančna spodbuda na podlagi delitve koristi se dodeli v regulativnem obdobju 2024 do 2028 za en projekt na ravni prenosnega sistema in en projekt na ravni distribucijskega sistema.«.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

7. člen

(objava seznama spodbujenih tehnologij)

Agencija na svojih spletnih straneh v šestih mesecih od uveljavitve tega akta objavi seznam spodbujenih tehnologij iz petnajstega odstavka novega 107.a člena akta.

8. člen
(začetek veljavnosti)

Ta akt začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 211-4/2025/58

Maribor, dne 2. marca 2026

EVA 2025-2570-0037

EDA 2026-1993666000-0001

Predsednik sveta
Agencije za energijo
dr. Franc Žlahtič